

Slovenski dom

Štev. 93

V Ljubljani, v soboto, 24. aprila 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
tavora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Vojno poročilo št. 1063

Nezlomljiv odpor italijanskih čet v Tuniziji

Vzgladno junaštvo divizije »Pistola«

Italijansko vojno poročilo št. 1063 pravi:

Na južnem delu tunizijskega bojišča se je včeraj pomnožil mogočni nasprotnikov pritisk, ki so mu naše čete v ponovnih protinapadalnih nastopih odločno nasprotovali. Med temi zasluži posebno omembo divizija »Pistola« pod poveljstvom generala Falugia. Njeni pešci so z neomajno trdnostjo vzdžali napade dosti močnejših angleških sil.

Tudi na zahodnem predelu, na katerega je nasprotnik raztegnil svoja napadalna prizadevanja, potekajo trdi boji.

Nemški lovci so v letalskih dvobojih zbili šest strojev. Poleg tega so naši lovci iz spremstva nekega konvoja uničili štiri »Spitfireje«.

Nasprotnikova letala so priletela nad Siracuso ter ubila tri civiliste, ranila jih pa 13. Škoda je omejenega obsega. Tudi na Carloforte (Cagliari) ter na okolico Catanzara in Raguso je bilo vrženih nekaj bomb, ki so povzročile vsega skupaj smrt štirih ljudi, 14 pa je bilo ranjenih. Kaže, da so obrambne baterije uničile dve letali. Eno je v plamenih treščilo na tla vzhodno od Siracuse, eno pa v morje pri Pozzallu.

16 ladij s skupno 121.500 tonami plen nemških podmornic

Na vzhodu zatišje — Letalski napad na Poti ob Črnem morju — Na tuniškem bojišču hudi krajevni spopadi
Znatno plen po napadu 22. aprila — Sunki proti postojankam osi zavrtnjeni

Hitlerjev glavni stan, 24. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole posebno uradno vojno poročilo:

Sovražno trgovsko ladjevje je utrpelo v Sredozemlju in na Atlantiku nove hude izgube. V boj proti močno zavarovanim ladijskim sprevedom so naše podmornice zopet potopile 16 trgovskih ladij s 121.500 tonami, med njimi več ladij, na katerih je bilo vojaštvo, ter dva rušilca in eno podmornico. Dve drugi ladji sta bili torpedirani.

Hitlerjev glavni stan, 24. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo naslednje uradno vojno poročilo:

Na vsem vzhodnem bojišču včeraj ni bilo nobenega omembe vrednega bojnega delovanja.

Letalstvo je izvedlo preteklo noč hud napad na oporišče Poti ob obali Črnega morja.

Na tuniškem zahodnem bojišču se nadaljujejo hudi krajevni boji. Pri uspešnem napadu, ki je bil javljen dne 22. aprila, je bilo privedenih več sto ujetnikov, razen tega pa zaplenjenih ali uničenih pet baterij in 50 motornih vozil. Hitra nemška bojna letala so razkropila v nepričakovanih napadih iz majhne višine angleške izhodne postojanke oklepnikov in motornih vozil.

Z znatno močnejšimi silami izvedeni napadi proti nemško-italijanskim postojankam na južnem tuniškem bojišču so se izjalovili tudi včeraj ob hudih izgubah za nasprotnika.

Sovjetska letala so metala preteklo noč brez načrta rušilne bombe na vzhodno prusko ozemlje. Dva izmed napadajočih bombnikov sta bila sestreljena.

Dr. Budak — novi hrvaški zunanji minister

Zagreb, 24. aprila. s. Poglavnik je s svojim ukazom imenoval dosedanjega hrvaškega poslanca v Berlinu dr. Mila Budaka za zunanjega ministra namesto dosedanjega ministra dr. Mladena Lorkovića. Dr. Lorković bo obdržal naslov ministra in je bil imenovan za člana državnega sveta.

Številke o angleških in ameriških letalskih izgubah nad nemškim ozemljem

Berlin, 24. aprila. s. V prvih treh mesecih letošnjega leta so Angleži in Amerikanci izgubili pri napadih na zahodne zasedene pokrajine in na nemško ozemlje 491 letal, po večini bombnikov. Kakor poročajo iz vojaških virov, je nemška protiletalska obramba v času od 1. do 20. aprila zbila 248 nasprotnikovih letal. Tako so Angleži in Amerikanci v celoti izgubili 739 letal. Treba pa je vedeti, da v tem številu niso obseženi nasprotnikovi lovci, ki so bili zbiti v Evropi, niti ne letala, ki jih je nasprotnik izgubil v Severni Afriki.

Pomenljiva izjava ameriškega mornariškega ministra

Rim, 24. aprila. s. V četrtek je ameriški mornariški minister Knox izjavil, da bodo zavezniški izgubili vojno, ako ne bodo mogli uničiti podmorniške mornarice držav trojne zveze. Kako pa bo mogoče uničiti to mornarico, ko pa njeno število in sila stalno naraščata? Sprito odkritja Trumanovega odbora, ki je priznal, da je ameriško trgovsko brodovje lani izgubilo 12.000.000 ton, je Knoxova izjava zaradi časa, v katerem je bila objavljena, naredila močan vtis v vseh prestolnicah. In res je to izjava, ki da mnogo misliti.

Lažniva ameriška poročila o nemških letalskih izgubah

Berlin, 24. aprila. s. Ameriško vrhovno poveljstvo v Angliji je 18. aprila objavilo, da so ameriški letalci pri strahovalnem napadu na mesto Bremen 18. aprila v hudih letalskih dvobojih sestrelili več kot 50 nemških lovcev. Dne 22. aprila pa je podtajnik ameriškega vojnega ministrstva izjavil, da so Nemci ob tej priložnosti izgubili 95 lovcev.

V nemških uradnih krogih pa zatrjujejo, da so bile nemške izgube objavljene v uradnem vojnem poročilu 18. aprila. Po tem poročilu je pri napadu na Bremen šlo v izgubo samo dvoje nemških lovcev in da se posledaj ni prav nič spremenilo.

Oster spor med Sovjeti in poljsko vlado v Londonu

Stockholm, 23. aprila. Včerajšnji list »La Stampa« objavlja iz Stockholma zanimivo poročilo, kako Moskva divja proti begunski poljski vladi v Londonu, ki si je drznila prositi mednarodni Rdeči križ za sedolavje pri ugotavljanju števila, ki so jih boljševiki poklali v Katinskem gozdu. Sovjetska uradna agencija »Tass« je objavila naslednjo izjavo: »Agencija Tass je pooblaščenka izjaviti v odgovor na vprašanje o uvodniku, objavljenem dne 19. aprila v »Pravici« pod naslovom »Diplomatski sodelavci Hitlerja«, ki odgovarja na izizvalno poročilo poljskega ministra za narodno obrambo, da izraža ta članek popolnoma in točno stališče vodilnih krogov v Sovjetski Zvezi. Izjava vlade Sikorskega o tem vprašanju za dne 16. aprila ni izboljšala, marveč poslabšala vzdušje, ker odobrava za omenjeno izizvalno poročilo. Na tak način se enostavno podpira nemške okupacijske oblasti. Dejstvo, da se je kampanja proti Sovjetski Zvezi začela istočasno v nemškem in poljskem tisku in da ima isti načet, dopušča sumiti, da se je protisovjetska kampanja začela na podlagi predhodnega sporazuma med nemškimi okupatorji in filohitlerjevskimi elementi v vladi Sikorskega. Izjava poljske vlade dokazuje, da imajo ti elementi velik vpliv in da so odločni skali oboje med Poljsko in Sovjetsko Zvezo. Ta uradna sovjetska trditev je sicer več kot neumna, dokazuje pa s kakšnimi izmišljotinami bi rada moskovska krvava vlada zakrila strašen pokolj 12.000 poljskih častnikov.

Vesti 24. aprila

Japonsko vrhovno poveljstvo sporoča, da so Japonci v mesecu marcu zajeli 4064 kitajskih komunistov in 1834 vojakov Čangkajškove vojske.

Madžarski trgovinski in prometni minister je odšel za nekaj dni v Bolgarijo, kjer bo prisostvoval tudi začetku velesejma v Plovdivu. Pred odhodom je dejal: »Mi Madžari ne gremo nikoli v Bolgarijo kot tuji, temveč kot prijatelji, povezani med seboj tako na kulturnem in na gospodarskem področju. Na seji japonske vlade je ministrski predsednik razložil zadnje spremembe in znova potrdil neomajno voljo za nadaljevanje vojne do končne zmage.

Vrhovni poveljnik na obisku pri vojakih in fašistih, ki so se vrnili iz Rusije

Rim, 24. aprila. s. Ekse. načelnik glavnega stana vojske je pred kratkim v nekaj kontumacijskih taboriščih severne Italije obiskal oddelke vojske in črnih sraj, ki so se vrnili z ruskega bojišča. Hrabrim junakom je ponesel pozdrav vse vojske in domovine, ki je ponosna na svoje bojevnike v Rusiji, saj so dali novih dokazov o neukrotljivem in žilavem pogumu, ko so sprejeli

nase žrtev, ki ne bo ostala skrita in tudi ne bo prazna.

Vrhovno poveljstvo vojske je te vojske sprejelo s skrbno zdravstveno pomožno organizacijo, preden jih bo poslalo k rodbinam na zasluženi odih. O dejanskem poslovanju te zapletene organizacije za preprečevanje bolezni in za kontumacijsko bivanje se je hotel vrhovni poveljnik vojske prepričati sam. Lahko je ugotovil blagodejni telesni in duševni učinek, ki ga poraja to pomožno delovanje, pri katerem z bratovsko dazeljivostjo pomagajo ustanove stranke. Ekse. Rosi je vrnivšim se vojakom povedal nekaj kratkih, pa učinkovitih pohvalnih in vzpodbudnih besed. Med globokim ganjenjem molkom poslušalcev se je spomnil tistih, ki se niso vrnili, katerih žrtev pa je zgled in luč vodnica. Nato se je pogovarjal z nekaterimi častniki ter zahteval, naj mu predstavijo vse tiste, ki so bili odlikovani za hrabrost.

Obisk načelnika glavnega stana vojske, ki je hrabrim vojakom dal pravično in zaslužno zaodšene, je pokazal kar najboljšo telesno stanje tistih, ki so se vrnili, njihovega vzvišenega bojevnika duha in voljo do masčevanja, kar vse je dobilo izraza v enodušnem kliku vere, izpovedane s pozdravom Kralju in Duceju.

Predsednik slovaške republike na uradnem obisku pri Hitlerju

Hitlerjev glavni stan, 24. aprila. s. Hitler je v svojem glavnem stanu sprejel včeraj predsednika Slovaške dr. Tisa, ki so ga spremljali ministrski predsednik Tuka, slovaški notranji minister Sanjo Mach in minister za narodno obrambo general Čatloš.

Hitler se je pristrčno razgovarjal z dr. Tisom o vprašanjih glede boja, katerega oba naroda bijeta proti boljševizmu in proti angleško-ameriški bogatstvu za svobodo Evrope. Razgovori, ki sta es jih udeleževala z nemške strani zunanji minister von Ribbentrop, s slovaške strani pa ministrski predsednik Tuka, notranji minister Sanjo Mach ter general Čatloš, so potekali v ozračju tovarištva in prijateljstva, ki označuje odnose med Nemčijo in slovaškim narodom. Slovaška se bori s hrabrimi oddelki svoje vojske ob boku nemških oboroženih sil in skupno z državami trojne zveze. Zastavila bo vse sile za doseg končne zmage.

Razgovorov med Führerjem in dr. Tisom so se udeleževali tudi nemški pooblaščen minister v Bratislavi Ludin, slovaški pooblaščen minister v Berlinu Čermak ter nemški general Schlieper, ki je dodeljen slovaškemu obrambnemu ministrstvu.

Berlin, 24. aprila. s. Z obiskom predsednika slovaške republike dr. Tisa v Hitlerjevem glavnem stanu se je nadaljevala vrsta sestankov, ki so posebno pomembni za razvoj evropske politike, kateri je bila po snidenju med Ducejem in Hitlerjem podana točna smer. Pokazali so nerazrušno trdnost politične in vojaške povezanosti sil trojnega pakta.

Obisk predsednika slovaške republike je potekel, kakor poročajo v berlinskih političnih krogih, v ozračju popolne pripravnosti in globokega prijateljstva, ki že dolgo veže nemški in slovaški narod in je prišlo do pravega izraza predvsem pred nekaj leti, ko je slovaški narod dosegel svojo neodvisnost. Med sestankom Hitlerja z dr. Tisom, katerega so spremljali predsednik vlade dr. Tuka, notranji minister Sanjo Mach, obrambni minister general Čatloš, navzoča pa sta bila tudi nemški zunanji minister dr. Ribbentrop in maršal Keitel, so zveli v pretres vsa politična in vojaška vprašanja, ki se nanašajo na razmerje med obema državama, združenima po volji usode. Pri izmenjavi misli se je pokazala popolna skladnost pogledov. Pri teh razgovorih se je vnovič potrdila volja obeh narodov, da bosta nadaljevala boj za osvoboditev Evrope pred nevarnostjo boljševizma in ameriškega bogatstva, ki dela z njim z roko v roki, prav do končne zmage. Tako se bodo lahko ustvarili pogoji za popolno neodvisno življenje evropske celine na temelju Churchillove napovedi o vedno večjem pokolju civilnega prebivalstva.

Churchillove napovedi o vedno večjem pokolju civilnega prebivalstva

Berlin, 24. aprila. s. DAZ se bavi s poostritvijo vojne, ki se zanjo tako vroče zavzemajo nekatere severno-ameriške osebnosti ter piše, da po tej poti Združene ameriške države brez dvoma lahko pošiljajo pomoč Angliji. Spominjamo se — piše omenjeni list —, da je sedanji angleški ministrski predsednik že leta 1934 v nekem članku dejal takole: Porazdelitev človeštva v velike države in imperije, kakor tudi prebujenje med narodi, ki imajo močan čut za skupnost, bi dovoljevala pripravo in izvedbo množičnih pokoljev v takšnem obsegu in tako dolgotrajnih, kakor jih doslej še ne poznamo. Vse tisto, kar se je zgodilo v štirih letih prejšnje svetovne vojne, je kakor šala v primeri s tem, kar se je pripravljalo za peto leto, če bi se vojna še nadaljevala. Z drugimi besedami, leta 1919 bi bili lahko priča velikanskemu razvoju uničujočih sil: Na tisoče letal bi se bilo vrglo s svojimi bombami na nemška mesta. Vse to pa se ni zgodilo, in misel na takšno možnost se je preživela. Zdaj pa smrt pazljivo in potrpeljivo preži, da požanje človeštvo v gostih rumah.

melju resničnih koristi narodov, ki na njem prebivajo.

Poglavar slovaške države, predsednik vlade in ministra za notranje zadeve in obrambo ter njihovo spremstvo so se potem udeležili obeda, ki ga je njim v čast priredil Hitler. Z nemške strani so bili navzočni razen Hitlerja, zunanjega ministra Ribbentropa, maršala Keitla, tudi načelnik tiska dr. Dietrich in druge visoke vojaške osebnosti. Zvečer pa so bili visoki slovaški zastopniki gostje nemškega zunanjega ministra.

Obredi velikega petka v Vatikanu

Vatikansko mesto, 24. aprila. s. V Sikistinski kapeli so imeli včeraj svete obrede velikega petka, pri katerem je bil tudi svet oče. Pri obredih so bili še sv. kolegij, diplomatski zbor pri sveti stolici, člani družine Pacellijev, rimski patricij, dostojanstveniki papeževnega dvora, nadškofi, škofi in cerkveni prelati. Papež Pij XII. je v rdečem pluvialu in s srebrno mitro vodil obhajni sprevod, ki se je pomikal proti svetemu grobu v kapeli sv. Pavla, ter se potem odpravil v Sikistinsko kapelo, kjer je kardinal bral mašni obred velikega petka. Kapucin pater Giovanni da Baggio je imel poslednjo postno pridigo, v kateri je govoril o trpljenju našega Gospoda.

Grozotno odkritje o boljševiških zverinstvih v romunski Besarabiji

Bukarešta, 24. aprila. s. Ob državni cesti, ki drži iz Odese proti občinam Tatarka, so pri razkopavanjih, ki jih vodi romunske oblasti, odkrili nekaj podobnega kakor pred nekaj tedni v Katinskem gozdu. Skupina romunskih kopačev je naletela na dvajset metrov široko in kakšnih sto metrov dolgo jamo, v katero so bili nametani ostanki številnih trupel. O najdbi so obvestili višje oblasti, ki so nadaljevale z izkopavanjem trupel po načrtu.

Velika večina teh trupel ima polomljene kosti, očitno od udarcev. Preiskovalna komisija je ugotovila, da gre v tem primeru za ljudi, ki so bili pobiti ne več kot pred tremi leti. Doselej je izkopali 5000 trupel. Pri preiskavi, ki je bila takoj uvedena, so ugotovili, da so bili v ta skupni grob pri Tatarki pokopani deloma Romuni, ki so bili pomorjeni me-

seca junija 1940 in so bili doma v Bukovini in v Besarabiji. Pokolj teh Romunov je organizirala in izvedla GPU iz Odese, ki je bila, kakor je znano, najbolj divja in v sovjetskem smislu pripravljena, kar jih je bilo tedaj v Rusiji.

Z odkritjem pri Tatarki, ki je tako podobno tistemu v Katinskem gozdu, je dokazano, da so Sovjeti načrtno pobijali vse tiste, ki so jih v leta 1940. zasedenih deželah smatrali za nasprotnike boljševizacije.

Dela za opredelitev in morebitno ugotovitev imen pomorjenih ljudi vodi zdaj posebna vojaška komisija, ki ji predseduje polkovnik Enescu.

Nasprotnikove bedastoče

Rim, 24. aprila. s. Včerajšnja »Dokazila« o nasprotnikovi bedastosti, pravi:

Ankara: Dopisnik »Daily Telegraph« v Turčiji je opazil zelo različno razpoloženje pri italijanskih in britanskih vojnih ujetnikih, ki so bili izmenjani predvčerajšnjim. Neki italijanski natak je dejal: »Nisem se rodil zato, da bi se vojskoval, pač pa zato, da bi igral na mandolino.« Britanski ujetniki brez rok ali nog, nekateri celo slepi pa so smele se dejali: »Kadar je vojna, mora pač nekdo plačati račun.« Italijani, ki so bili na britanskih ladjah, so pripovedovali, da jim ni všeč, da jih pošiljajo nazaj v Italijo, eden izmed italijanskih ranjenecv pa se je skušal med potovanjem celo vreči v vodo, da bi se tako izognil povratku v domovino.

London: »Daily Mail« objavlja z debelim tiskom in pod naslovom: »Italijani zapuščajo protiletalske baterije poročilo o bombardiranju La Spezie, v njem pa pravi po pričevanju angleških letalcev tudi, da so italijanski protiletalski topničarji, ki so branili preteklo nedeljo La Spezio, zapustili svoja mesta in stekli v zavetišča, da bi se odpočili od strahot ognja in grmenja eksplozij.«

Moskva: Agencija »Tass« poroča iz Kaira: Po poročilih iz Kaira se je izkrcalo v Napoliju in Brindisiu 6000 nemških mornarjev, ki so prispeli iz Kiela in jih bodo postavili na italijanske voje ladje. Večinoma gre za častnike. Posadke nekatere italijanskih podmornic bodo v celoti nemške. Število Nemecev, ki služijo na italijanskih prevoznih ladjah, se je močno povečalo.

Sprejemi pri Visokem komisarju

Visoki komisar je sprejel dirigenta Draga Marija Sijanca, ravnatelja simfoničnega orkestra, katerega je spremljal prof. Franc Capponi Ušak, upravnik istega orkestra. G. Sijanc je poročal o dosedanjih ljudskih koncertih, ki so se vršili pod pokroviteljstvom Glasbene Maticе. Ekscelencja Grazioli je izrazil zadovoljstvo nad izvršenim delovanjem na umetniškem polju in nad sijajnim uspehom dosedanjih koncertov. Podal je navodila za njihovo nadaljevanje z

željo, da bi se obdržali na isti umetniški višini. V ta namen je dal svoj prispevek 15.000 lir. Ekscelencja Grazioli je sprejel predsednika Zveze profesoristov in umetnikov inž. Pirkmajerja v spremstvu tajnika Prunka, ki mu je poročal o vprašanjih, ki se nanašajo na omejenost Zveze s posebnim ozirom na brezposelnost med profesoristi in umetniki. Visoki komisar je podaril 25.000 lir za nastopajoče praznike, da jih razdele med najbolj potrebne.

Akad. slikarja Riharda Jakopiča zadnja pot

Ljubljana, 24. aprila.

Truplo akad. slikarja Riharda Jakopiča v skromni krsti so najprej položili na njegovem domu na Novem trgu št. 2 v veliki sobi, ki jo je pokojnik zadnji čas uporabljal za svojo delavnico, ko ni mogel več hoditi v svoj atelje na Mirje, na mrtvaški oder, okoli katerega so bili razvrščeni lepi venci, tako venec Visokega komisarja Ekse. Graziolija, mestne občine ljubljanske, Akademije znanosti in umetnosti, dr. Frana Windischerja in drugih. Brž ko se je zvedela novica o smrti slavnega slikarja, ponosa slovenske umetnosti, je Visoki komisar takoj naročil predsedniku Zveze svobodnih poklicev in umetnikov, da v njegovem imenu izrazi sožalje pokojnikov družini.

Včeraj dopoldne so pa pokojnika prišli kropiti njegovi stanovski tovariši, slikarji in kiparji, ki so posneli mrtvaško masko in ki so ga tudi ekicirali, dalje župan ljubljanski g. Leon Rupnik in še mnogi drugi. Z avtofurgonom mestnega pogrebneга zavoda so nato opoldne pokojnika prepeljali na žale v kapelico sv. Jožefa, od koder je bil nato ob 15.30 pogreb na pokopališče k Sv. Križu.

Ze mnogo poprej pred pogrebom so se zbirali na Zahal zastopniki raznih kulturnih društev in ustanov, pokojnikovi prijatelji in znanci, v prav velikem številu pa slovenski umetniki, slikarji in kiparji s predsednikom Društva slovenskih likovnih umetnikov g. Sašom Santlom na čelu. Med odličniki so bili: zastopnik Visokega komisarja, predsednik Akademije znanosti in umetnosti, univerzitetni profesor dr. Milan Vidmar, univ. prof. dr. Rajko Nachtigal, rektor univerze dr. M. Kos, zastopnik mestnega župana, načelnik prosvetnega oddelka dr. Pretnar, nestor slovenskih igralcev g. Danilo Cerar, za Narodno galerijo predsednik dr. Fran Windischer, predsednik Novinarskega društva in glavni urednik »Slovenca« g. Ruda Jurčič ter mnogi kulturni delavci.

Kanonik dr. Tomaž Klinar je ob asistenci duhovščine opravil pred kapelo sv. Jožefa cerkvene molitve in blagoslovil krsto, ki je bila nato prenešana pred pročelje žale, kjer se je od pokojnika v imenu Akademije znanosti in umetnosti poslovil predsednik dr. Milan Vidmar. Razvil se je zatem žalni spreved, ki je bil za pokojnika prav časten in dostojen. Ob pokojnikovem grobu pa se je naposled poslovil v imenu Društva slovenskih likovnih umetnikov predsednik g. Saša Santel, ki je med drugim povedal:

Rihard Jakopič! V imenu Društva slovenskih likovnih umetnikov Ti izročam, nepozabni mojster, zadnje iskrene pozdrave vseh njegovih članov — slikarjev in kiparjev. Tvoje ime ni bilo samo ime našega najmarkantnejšega tovariša — bilo je več kot to: označba za dobo, v kateri se je povzpelo slovenska likovna umetnost do nesluteneга razvoja, a tudi označba za gledanje na ustvarjalno delo likovnega umetnika.

Iz Monakovega si presadil nove, sveže ideje slikarstva na slovenska tla, a vendar nisi bil nikdar posnemovalce, temveč si od začetka sledil le svojemu čudežnemu notranjemu nagonu, ki je iskal vedno nove načine barvnega izražanja. Iz impresionističnega plenerizma si naredil razvoj v skoraj abstraktno barvno muziko, kjer je predmetnost stopala v ozadje, a se je bistvo Tvojih neštetih ustvaritev javljalo v globoko občutenih barvnih sozvokih.

Blagoslovljene praznike želi Nogometna zveza in sodniška sekcija vsem svojim športnikom.

Velikonočni nogometni turnir

Pari na dvodnevem Hermežanskem turnirju so razdeljeni takole:

Nedelja: ob 14: Hermes rez.: Ljubljana rez. ob 15: Hermes: Tobačna tovarna ob 17: Ljubljana: Mladika.

Ponedeljek: ob 14: Hermes jun.: Ljubljana jun. ob 15: premaganca nedeljskih tekem ob 17: zmagovalca.

Za dober domači šport je torej preskrbljeno. Prijatelji okrogle žoge, za praznike vsi na igrišče Hermesa!

Čitajte »Slovenski dom«!

S. S. VAN DINE:

BOGINJA MAŠČEVANJA

KRIMINALNI ROMAN

Skušal sem si dobro ogledati obe hiši, ki nam jih je bil Scarlett na kratko že popisal. Vsaka je merila na čelni strani osem do deset metrov in je bila zgrajena iz debelih kosov temnega kamna. Desna ni imela vhoda, lahko pa je bilo uganiti, da so bila pri njej nekdanja glavna vrata zazidana. Tudi okna v pritličju ni bilo. Trinadstropna hiša na levi strani je imela spredaj široke kamnite stopnice s prav tako kamnitim držajem od njih. Držale so do prvega nadstropja. Ta hiša je ostala nespremenjena. Prilije je bilo nekoliko višje pot pa cesta, kakor je to čisto pri takšnih zgradbah. Obe hiši sta bili nekoč popolnoma enaki, zdaj pa, ko je bil vanji le en vhod s ceste, sta videz ene same zgradbe.

Kosmos stopili v nizko vežo, — takšne veže so prav značilne za vse stare hiše ob tej cesti — sem opazil, da so težka hrastova vrata, o katerih nam je bil Scarlett dejal, da jih je zjutraj našel priprta, zdaj zaprta. Tudi Vance je postal na to pozoren, kar sem lahko sklepal iz tega, da se je brž obrnil k Scarlettu in ga vprašal:

»Si zaprl vrata, ko si odšel?«

Scarlett je zapičil svoje oči v težka vrata, kakor da bi se skušal čisto natančno spomniti, kako je bilo, nato pa odgovoril:

»Prav res se ne morem točno spomniti, dragi moj. Bil sem tako zbežan... Mogoče je, da sem jih zaprl...«

Vance je pritisnil na kljuko in vrata so se odprla.

»Da, da. Na vsak način je nekoč v svoji veliki nepazljivosti pustil vrata nezaklenjena... Ali je navada takšna, da jih ne zaklepajo?«

Scarlett je bil videti presenečen nad tem vprašanjem.

Vance je dvignil roko v znamenje, naj počakamo v veži, nato

pa tiho vstopil skozi jeklena vrata na desni strani. Držala so v muzejsko dvorano. Nismo mogli ničesar razločiti, kaj je bilo onstran teh vrat. Vance nam je za trenutek izginil izpred oči.

»E, Kyle je res mrtve«, je resno pripomnil, ko se je vrnil. »In zdaj se, da ga še nihče ni našel.« Previdno je zaprl vrata pri vhodu v dvorano. »Če so bila vrata odprta, s tem si ne bomo dosti pomagali,« je še pripomnil. »Najbolje bo, če malo pokličemo, in videli bomo, kdo se bo prvi oglašil.« Pri teh besedah je že pritisnil na gumb in pozvonil.

Čez nekaj minut so se že odprla vrata in na pragu se je pojavil hišnik v livreji in bledega obraza. Vdano se je priklonil Scarlettu in nekam hladno opazoval vso ostalo družbo.

»Brush, ne?« je pripomnil Vance.

Komaj da se je mož priklonil, in ni niti pogledal Vanceja.

»Je dr. Bliss doma?«, je nato vprašal Vance.

Brush je Scarletta vprašujoče pogledal, in ko mu je ta prikimal, je nekoliko bolj stečaj odprl vrata.

»Da, gospod,« je odvrnil, »v svoji delovni sobi je. Kdo rečem, da bi rad govoril z njim?«

»Ni ga treba motiti, Brush.« Vance je vstopil in mi smo mu sledili. »Je bil doktor vse dopoldne v svoji delovni sobi?«

Služabnik se je zganil po vsem životu in nekam očitajoče in jezno pogledal Vanceja.

Vance pa se mu je na vso to njegovo nevljudnost prijazno nasmešnil in dejal:

»Popolnoma pravilno se vedete, Brush. Toda to je zdaj postranska stvar. Tu je gospod Markham, načelnik okrožne uprave, in prišli smo semkaj, da dobimo nekaj pojasnil. Ali nam jih hočete dati prostovoljno?«

Možakar je medtem že opazil uniformirane policiste ob vnožu stopnic in njegov obraz je kar nekam prebledel.

»Storili boste uslugo tudi gospodu doktorju, če boste odgovorili na vprašanja,« je pristavil Scarlett.

»Dr. Bliss je v svoji delovni sobi ob devetih dalje,« je odvrnil služabnik, kakor da bi bil užaljen.

»Kako morete biti o tem tako prepričani?« je vprašal dalje Vance.

»Nesel sem mu tja zajtrk, potem pa sem bil spodaj vse do zdja.«

»Dr. Blissova delovna soba je zgoraj, vpravi nad glavnim vhodom,« je posegel v besedo Scarlett in pokazal z roko vrata na koncu širokega hodnika, ki so bila zagrnjena z zaveso.

»On bi nas moral zdaj slišati,« je pripomnil Markham.

»Ne, vrata so obložen,« je pojasnil Scarlett. »Delovna soba je nekak njegov Sancta Sanctorum. Motiti ga ne more tam noben ro-

pot v hiši.

Služabnik, ki so se mu oči svetile kakor dve glavici pri bucali, se je že hotel obrniti in oditi, ko ga je Vance nenadno ustavil:

»Še trenutek, Brush. Kdo je zdaj še v hiši?«

Brush se je obrnil, in ko je odgovoril, se mi je zazdelo, da se njegov glas nalahno trese.

»Gospod Hani je zgoraj. Bil je nekoliko nerazpoložen...«

»E, res?« Vance je pognel iz žepa cigaretno dozo.

»Gospa je šla od doma okrog devetih... nakupovat, vsaj tak se mi zdi, da je rekla. Gospod Salveter je odšel malo pozneje.«

»In Dingle?«

»Ona je zgoraj v kuhinji, gospod.«

Vance je strežnika z očmi pretehtaval.

»Dobro bi bilo, če bi se malo pozdravili, Brush. Morda bi šli za nekaj časa v kakšno zdravilišče ali toplice.«

»Da, gospod, mislim sem že vprašati kakšnega zdravnika za svet... Premalo zraka je tu...«

»Gotovo.« Vance si je izbral novo smotko in jo začel nekam boječe prižigati, kakor da mu je zelo žal, če bo spet nekoliko zakadil. »Ne, pa povejte, Brush, kaj je bilo s tem Kylejem? Davi je bil tu, če se ne motim, ne?«

»Zdaj je v muzeju... Saj sem že pozabil, gospod... Morda je pa dr. Bliss pri njem.«

Ducejeva nagrada dvojčkom

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncema Fabjanu Antonu in Karolini, Ljubljana, Celovška cesta 43, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado 600 lir.

Maksimalni cenik št. 7

Visoki komisar za ljubljansko pokrajino je na podlagi navedbe št. 17 z dne 8. maja 1941-XIX določil naslednje maksimalne cene v prodaji na debelo in na drobno za spodaj navedeno blago.

1. Kruh, testenine, moka, riž, fižol.

Kruh iz enotne moke v kosih od 400 g kg 2,30, v kosih od 400 do 1000 g kg 2,20; testenine iz enotne moke stot 340.—, kg 3,90, pšenična moka, enotna stot 236.—, kg 2,70; koruzna moka, enotna stot 190.—, kg 2,20; riž navadni stot 240.—, kg 2,70; fižol stot 524.—, kg 6.—.

2. Olje, slanina, mast, surovo maslo.

Jedilno olje (olivno) stot 1460.—, liter 14,70; surovo maslo stot 2650.—, kg 28,40; slanina soljena stot 1560.—, kg 19.—; mast stot 1430.—, kg 17.—.

3. Kis.

4% vinski kis hl 49k.—, liter 6,35.

4. Mleko.

Mleko liter 2,50; kondenzirano mleko v dozah po 880 g, zaboj 48 doz, 634,50, doza 15,90, v dozah po 385 g, zaboj 48 doz, 301,30, doza 7,55; odprto blago stot 1773.—, kg 21.—.

5. Sladkor.

Sladkorna sipa stot 786.—, kg 8,25; sladkor v kockah stot 799,20, kg 8,35.

6. Drva in mila.

Drva: a) mehka: franko vagon postaja Ljubljana stot 23,40, franko skladišče mestne občine v Ljubljani stot 28.—; b) trda: franko vagon postaja Ljubljana, stara pod 4 mesece stot 27,70, stara nad 4 mesece stot 29,70; franko skladišče mestne občine Ljubljana stot 35,50. — Drva: a) mehka, razžagana franko skladišče trgovca v Ljubljani stot 33,60, b) mehki roblanci (žamane) cca 1 m dolgi, franko mestno skladišče stot 40.—, b) trda, razžagana stot stot 40.—. — Milo, enotno: kisline 23-27% stot 368,25, kg 4,10.

Česen novi (4,15 na debelo) 4,90, beluš (8,25) 10,50, cvetača (2,75) 3,25, korenje očisto (2,90) 3,45, čebula zgodnja (2,85) 3,35, kope (2,15) 2,85, solata vseh vrst (3,10) 3,80, špinata (2,80) 3,35, zelena (3,75) 4,50, marelice suhe (43,50), 58,50, pomaranče la (Moro-Tarocco) (8,35) 9,35, pomaranče la (7,35) 8,35, limone la (15cm obsega) (4.—) 4,70, kos 0,50, orehi Sorrento (26.—) 30.—, orehi navadni (21,50) 25.—.

Posvetitev duhovščine

brezmadežnemu Srcu Marijinemu

Skojiški ordinariat sporoča vsem v Ljubljani bivajočim duhovnikom, da se bo na veliko-nočni ponedeljek duhovščina v Ljubljani posvetila brezmadežnemu Srcu Marijinemu, in sicer v stolnici ob petih popoldne. Vsi duhovniki, ki ne bodo službeno zadržani, naj se posvetitve udeležijo v talarjih in roketih. Zavzamejo naj rezervirane prostore pod kupolo do stranskega vhoda.

Vhod je skozi zakristijo, kjer bodo dobili formular posvetitve.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1945.

†Gregorij Rožman, škof.

Blagoslovljene velikonočne praznike želi vsem naročnikom in bralcem

»Slovenski dom«

Prebivalstvu in lastnikom mlekarne

Mestni preskrbovalni urad obvešča vse lastnike mlekarne, da morajo biti po nalogu Prehranjevalnega zavoda Visokega komisariata na velikonočno nedeljo odprte ljubljanske mlekarne od 10 do 12 dopoldne. Edino mlekarne Doberlet, Jemnikar, Vidmar, Potokar in Kopenik bodo odprte od 13 do 14. Vsi potrošniki in upravičenci naj zato gredo po mleko samo ob navedenih urah, sicer jim bo obrok mleka zapadel.

NAJLEPŠI DEL DOLENJSKE

— zemlja in ljudje ob Krki —

je podan v knjigi

»LJUDJE OB KRKI«

delo mladega pisatelja Jožeta Dularja.

Naslednja knjiga »Slovenčeve knjižnice«

bo kanadski roman

»BLISK« (spisal Curwo od).

Razdeljevanje marmelade

Pokrajinski prehranjevalni zavod sporoča: Za tekoči mesec se bo razdeljevala počeniš z dnem 24. t. m. potrošnikom v mestu Ljubljani marmelada in sicer 250 gramov na vsako osebo. Ker so že izkoriščeni vsi odrezki živilske karte, morajo detalisti pritisniti na hrbltu vsake nakaznice svojo štampiljko.

Potrošniki v pokrajini bodo dobili marmelado na isti način in v isti polčini in sicer v skladu s predpisi, ki jih bodo izdali okrajni civilni komisarij.

Smrtna nesreča po naključju

V Ljubljani, 24. aprila.

Dne 14. aprila je bil po nesrečnem naključju smrtno ranjen na Unco 19letni Puntar Matevž. Ko je bil pred hišo v neposredni bližini šole, kjer so fantje gradili poseben zid, je prislomil puško ob zid šole, sam pa pomagal fantom pri delu. Med šolskim odmorom se je okrog 10 dopoldne približal fantom 12letni šolar Bajt Polde, ki je v otroški radovednosti eegol po orožju in ga sprožil. Kroglja je zadela Puntarja Matevža pod desno pleče in mu šla skozi desno ključnico. Fantu so takoj nudili zdravniško pomoč in ga pripeljali v Logatec, kjer pa je že čez pol ure podlegel poškodbam. Truplo so prepeljali domov in ga 16. t. m. slovesno pokopali.

— Duhovne vaje za gospe in matere bodo v Lichtenturnu od 26. do 30. aprila. Pričetek bo v ponedeljek, 26. aprila ob 7 zvečer. Prisrčno vabljenje!

— Velikonočne predstave »V času obiskanja«. V vedno večjem številu prihaja občinstvo k pasijonskim predstavam, ki jih v tem času igrajo v dramskem gledališču. Slovencev je napisal in uprizoril E. Gregorin, član naše Drame, to veličastno delo, ki na podlagi evangelija in zgodovinskih podatkov prikazuje tisto dobo, v katero je Kristus zaklical: »Jeruzalem, Jeruzalem ne bo ostal kamen na kamnu, ker nisi spoznal časa svojega obiskanja!« Res silna je ta drama Jezusovega križanja in vsi igralci jo v režiji pisatelja podajajo dovršeno. Osebo Jezusovo predstavlja E. Gregorin v podobi, kakor si ga predočujemo. To so resnično pretresljivi, a lepi in nepozabni prizori! Zaradi izrednega zanimanja številnega občinstva bodo o velikonočnih praznikih igrali tri predstave »V času obiskanja«. In sicer na veliko nedeljo bo ob treh popoldne! Na velikonočni ponedeljek bo prva predstava »V času obiskanja« ob treh popoldne in druga ob pol sedmih zvečer! Pri vseh velikonočnih predstavah bodo dodali tudi prizor Jezusovega vstajenja. Da se izogne neavalu pred predstavo, si preskrbite vstopnice v predprodaji, ki je v Operi od 10.30 do 12.30 in od 17 do 19.

Vedrete:

Vittorio Emanuele III ad una cerimonia militare - Fotografie a colori e riproduzioni fotografiche della guerra - La Valetta senza fiotta - La battaglia estenuante sui mari - Churchill e Roosevelt a Casablanca - Manuela Del Rio, la celebre danzatrice - Cabaret notturno per soldati e molte altre interessanti documentazioni.

Leggerete:

La storia di una rivoluzione troncata - Resoconto di una lotta senza esempio del Gruppo "Tirolese" - Qualche cosa di interessante sul pane di guerra. Sulla prima pellicola a colori eseguita con trucco - "L'Europa" non più grande della Svizzera? Risposta ad una domanda che non è affatto ingenua come sembra e molti altri interessanti articoli.

Provvedetevi ancora oggi dell'ultima edizione della grande rivista illustrata europea.

Signal

In vendita ovunque a L. 3,—

Su richiesta otterrete un numero di saggio scrivendo a:

Di Conno

Milano, Via Settala 19

Videli boste:

Viktoria Emanuela III pri vojaški proslavi - Barvaste fotografije in fotografirane posnetke vojne - La Valetta brez mornarice - Deprimirujočo vojno na morju - Churchill in Roosevelt v Casablanci - Manuela del Rio, slavna plesalka - Nočno zabavišče za vojake in mnogo drugih zanimivih dejstev.

Čitali boste:

Zgodovino o preprečeni revoluciji - Poročilo o brezprimerni borbi edinice "Tirolese" - Nekaj zanimivega o vojnem kruhu - O prvem barvastem filmu izdelanem z montažo - Ali ni "Evropa" večja od Švice? Odgovor na to vprašanje nikakor ni tako preprost kot izgleda, in mnogo drugih zanimivih člankov.

Preskrbite si še danes poslednjo izdajo velike ilustrirane evropske revije

Signal

Naprodaj povsod za 3 lire

Na zahtevo boste prejeli poskusno številko, če pišete na naslov:

Di Conno

Milano, Via Settala 19

Na veliki teden pred 70 do 80 leti Starih velikonočnih pesmi mlajši rod ne pozna več

Cerknica, na veliki teden 1943.
Veliki teden mineva in vsi si želimo, da bi bil lep, zadovoljstva poln in blagoslovljen. Mineva v novih prilikah, mnogo različnejših, kot so ga kot dekle doživljali pred 70 do 80 leti. Zajčkova mati iz Cerknice.

K njim se je namenil dopisnik, ki kljub tako visokemu številu let še vedno opmenijo tako številno lepih ljudskih pesmi, ki niso nikjer zapisane, da bi bilo kar škoda, ako bi z materjo odšle v pozabljenje.

»Mati, obljubil sem Vam, da Vas bom obiskal in da se bova kaj pogovorila,« sem jih nagovoril, ko sem lepega velikotedskega popoldneva odprl vrata njih sobe v novi hiši tam proti Dolenji vasi. »Laj ga, lej, pa sem mislila, da se samo šališ, ko si mi rekel, da boš prišel na obisk in to samo k meni. Zdaj pa vidim, da je res nekaj važnega. No, kaj pa je novega?«
»Mati, slišal sem, da znate celo vrsto pesmi, in sicer takih, ki niso nikjer napisane. Ker bi bilo škoda, da bi jih ljudje pozabili, Vas bi prosil, da mi jih nekaj poveste, seveda, ker je sedaj ravno veliki teden in Velika noč, mi povejte nekaj velikonočnih. Kasneje enkrat pa se bom oglasil spet pri Vas, pa bova napisala nekaj drugih.«

»Velikonočne bi rad? Prav, pa velikonočne. Samo za druge moraš priti kaj kmalu, kajti saj veš, kako je: leta so leta, starost je starost in človek nič ne ve, kdaj so mu ure štete. Čutim, da postajam vse bolj stara. Moji me zapuščajo, pa tudi spomin ni več, kot je bil...«

Oh, trpljenje premišlujmo...

Na cvetno nedeljo smo pričeli s slovesnostmi velikega tedna. Medtem ko se pred oltarjem brali pasijon, smo peli v cerkvi sledečo pesen:

Oh, trpljenje premišlujmo našega
smrt in martre obžalujmo, našega ljubega
Zveličarja, našega ljubega
Vižarja.

Oh, naj nas trpljenje gane, da pokoro
delamo,
da hudoba greha mine, ter v Njega
gledamo.

Kar je prerok Izaija prej od Njega
prerokoval,
vse je to naš ljub' Mesija, voljno tud' za nas
prestal.

On je naše grehe nosil, ker je za nas porok
bil,
odpuščanje nam je sprosil, ker je svojo kri
prelil.

Glej Nedolžnega trpeti, iz ljubezni vidimo,
za nas tam na križu vmreti, strašen marter
slišimo.

S srčno žalostjo in solzami pesem žalostno
zapoj,
in z'objokanmi željami resno poleg križa
stoj.

Minevali so dnevi velikega tedna. Na veliki četrtki smo peli žalostne pesmi o Oljski gori in o zadnji večerji. Najlepša pesem je pač bila ti-

sta, ki jo še danes pojejo: Večerja zadnja je minula.

Na veliki petek pa smo šli v cerkev popolne, ob uri, ko je na križu umrl naš Odrašenik. Duhovnik je imel lep nagovor, nakar smo zapeli pesem:

Angelski kori

Angelski kori na visokem žalujete,
k našemu petju jokajte še vi,
žalostne cifre prav milo zapojte,
Boga na križ so pribile stvari.

Serce razlite in vi serafini,
resno žaluj ves človeški ti rod,
umira na križu v velik' bolečini,
Jezus naš ljubi in sveti Gospod.

Grebe štrafuje še božja Pravica,
tirja prav ostro Adamovi dolg
milost pa božjih lastnosti pravica,
k miru nam kaže, k prijatelj, kje Bog.

Glejte, pribit je na silnemu križu,
truplo je polno neusmiljenih ran,
zavol' nas grešnikov se je ponižal,
bil je od Judov celo zasraman.

Grešnik nesrečni, glej, kol'ko sramote
zate na križu tvoj Jezus trpi,
trnjeva krona mu glavo razbada,
lica pokrivajo solze in kri.

Še ga je Oče nebeški zapustil,
v smrtnih težavah se znajde le sam,
glavo je nagnil in dušo izpuštil,
ti si ga umoril, al' res te ni stam?

Kaj je od tebe Jeruzalem slišal,
ker se pritožil čez Tebe tak mil?
Jaz sem te v Kanan deželi veselil,
jaz sem te rešil egiptovskih rev.

Reci, zakaj me nevrednim zročuješ,
puntarja pak mest' mene spustiš,
oh, ti me trgaš, me biješ, me pluješ,
z'gajžo pri stebri plačilo deliš.

Glejte, pribit je na križu lesenem,
truplo je polno neusmiljenih ran,
nič ni sramu na obrazu veselem,
grešnik nesrečni, al' res te ni stam?

In prišla je velika sobota, dan zmage nad
grehom, temo in smrtjo. Slovesno smo praznovali
vstajenje Gospodovo. Vse je šlo za procesijo,
ki je imela prav isti obhod kot še dandanes.
Naše duše so bile vesele, ko smo zapeli
lahko pesem:

Veseli se, kristjan, aleluja...

Veseli se kristjan, aleluja,
na ta veseli dan, aleluja,
kolk' je Jezus prestal,
prej ko je življenje dal, Aleluja, Aleluja.

Kristus je od smrti vstal, Aleluja,
da je nebo odprl, Aleluja,
ko b' ne bil gori vstal,
svet bi pogubljen bil, Aleluja, Aleluja.

Recimo čast Bogu, Aleluja,
in svetemu Duhu, Aleluja,

ker smo dočakali
sveto Veliko noč, Aleluja, Aleluja.

Z velikim veseljem in slovesnostjo smo zapeli, seveda vse na pamet brez not, pesem:

Močno se potrese in grob se odpre,
vse vidi in ve, da Jezus ven gre.
In angel Gospodov z neba prileti,
in kamen od groba v stran odvali.

Se je lepih pesmi, ki jih vedo in znajo povedati Zajčkova mati. Tudi zapojejo jih. Ne sami sebi. Kar lepo število vaukov je okrog njih, ki se uče lepih pesmi od svoje 84-letne stare matere. L. B.-c.

Bandero sv. Jurija

Iz vseh hiš v vasi je dišalo po žegnju. Ljudje se kar nič niso mogli pritoževati — pšenice je bilo v predalih več kakor za kolač, prašiče so debele poklali in velika noč je bila že vsa zelena in zato so se tudi pirhi dobili.

Pri Rebrovcu je bilo kakor vsako veliko soboto. Le čudno molčeli so bili vsi. Mama je brkljala po kuhinji, oče je pred hlevom pospravljaj — Minca, ki je vedno žgoleda, je molče likala belo perilo, Fronc pa se je bril in tiho poživljaval.

Vsi so vedeli, da se morajo nekaj neprijetnega razgovoriti, a nihče ni hotel začeti. Že ves post je bilo med njimi, ves post, odkar je hotel Fronc imeti novo obleko. Takrat ga je oče ostro prijel. Zavoljo Trpinca ga je. Zmeraj sta tičala skupaj, ob nedeljah pojvala ob delavnikih pa postavala. Trpinca, on lahko! Tiste ure odsluži v tovarni, potem je gospod. Kmet pa je kakor vol: vedno vleci; če pa se ustavi, gre že vse narobe. Bič žvižgal nad teboj, dokler spet ne pretegne. Za grunt je bilo očetu, za grunt in za fanta, da se ne bi spridil in je fanta dovolj trdo prijel. Pa ni nič pomagalo. Fronc je grozil, da bo pustil grunt in da pojde v tovarno. Oče mu je odrekel novo obleko. In res je fanta zadelo. Pa ne za dolgo. In šele prejšnji teden se je oče omečil, pa je naročil krojaču, naj pomeji.

»Saj pri procesiji bo tako kakor lani?« je vstopil oče, kakor bi le mimogrede vprašal.

»Kako?« se je čutil fant.

»Zavoljo bandera mislim. Boste nesli kot lani?«

»Da bi ga jaz nesel?«
»Ili saj si ga lani tudi.«
»Kaj če sem ga. Letos ga pa ne bom.«
»Da ga ne boš?«

»Ne bom. Naj ga fajmošter sami nosijo. Če lahko pri velikonočnem spraševanju zabavljajo čez fante, naj pa še delajo sami.«

»Kako pa govoriš?« se je še mati vtaknila vmes.

»No! Nič več ne rečem, jaz ne bom nosil bandera.«

Rebrovi so vsi vedeli, da bo tako prišlo, pa je vendar vse zadelo. Oče je še nekaj govoril o tem, da bo za vso sososko sv. Jurija sramota, če ne premore treh fantov, ki bi nosili bandero. Mati si je celo solzo obrisala, Minca pa je samo to rekla, da jo je kar sram, ko ima takega brata. A Froncova je obveljala in še tiho je žvižgal, kakor bi vsem nagajal.

Vstajenje. Iz težke noči vstaja jutro, pozdravljeno od lačnih ptic, ki v trepetu pred ujemami čakajo sonca. Sredi pričakovanja in teme se oglasi prvi spev ptice.

Rahel je njegov prvi napev, le nežen poskus je. Pa je vendar prvi znanilec dneva in glasnik novega življenja: prvi aleluja je to; »Hvalite Gospoda!«

Pa glej! Prvemu spevu se pridruži pesem, lepša in močnejša od prve. Morda je kdo že zaslišal zarjo, ki bo zdaj zdaj pogledala v svet in ožarila temne podobe. Drugi aleluja.

In že zadoni ves zbor. Pozdrav mlademu dnevu in vrisk bleščecemu soncu, ki vstaja. — Tretji aleluja.

In potem! Sonce, dan, življenje, nova zarja! Pozabljena je tema, daleč so grabežljive uje, pogled je miren, duša prepeva in se raduje: »Zveličar naš je vstal iz groba...«

Vstajenje! Tisoč src poje, tisoč duš moli, cerkev valovi in počasi se razvija procesija. Najprej otroci. Z visokim glasom zategnjeno molijo rožni venec. Zdaj zdaj se ustavi, da morajo drugi pomagati.

Nato fantje. Pred njimi bi moralo iti Poglejsko bandero sv. Jurija. Za hip nastane zmešajava. — Le dva stojita pri banderu. »Rebrovega Fronca ni,« je hitro vedel župnik. Tudi je vedel, zakaj ga ni. Zavoljo tiste razuzdane veselice o pustu je bil prijel njega in še nekatere. Zamerili so mu, zato jih ni. Za hip je tako pomislil, pa se je spet zbral v molitvi: »Gospod! Zavoljo Tebe in njihovih duš sem jih prijel...«

Tedaj se je od gruč pod korom utrgal Balantov Cene. Na eno nogo je šepal in ni dosti hodil med fante. Niso prav marali zanj. Zakaj tih je bil in vedno zadnji.

Rebrovega Fronca je zalivala rdečica. Prav zadaj je stal. Vsi fantje so se ozirali vanj in bližnji so ga celo s komolci drezali, češ — pojdi po bandero, da ne bo v cerkvi ostalo. On pa je le svojo pel: »Če nam fajmošter ne pusti plešati, naj pa še bandero sam nosi.« Vendar pa mu je bilo nerodno kot malokdaj. Posebno še, potem ko je Balantov prijel za bandero. Ko bi bil vsaj Trpinca tukaj. Pa ga ni. H Grošku je zavil, v krčmo.

Vse Poglejske fante je grizlo, a Rebrovega Fronca najbolj. Tako lepi fantje so Poglejci, pa mora šepec nositi bandero, kakor bi bilo to nekaj sramotnega. Fronc se je zavedal, da je to prav za prav velika odlika. Ponosen bi moral biti vsakdo. Saj je bil tudi on, dokler ga ni pregovoril Trpinca. Sto oči se je obračalo v Fronca, ko se je procesija razvijala. Fronc ni slišal zvoznov, za petje se ni menil, le poglede je čutil, poglede, ki so ga kar žgali.

Zaslišal je, da si zadaj neke mati briše solze, da Minca ne upa pogledati okoli sebe in da oče benti nad njim.

Sam ni vedel, kako je prišel v procesijo skoraj tik za bandero. Pa saj ga še videl ni. Vedel je, da ni prav ravnal in z grozo opazil, da ne more več pomagati.

Tiho so drobili zvonovi. Na oknih so motno gorele sveče in venomer ugašale v vetru. Čuječa roka jih je spet prižigala, nato pa izginila za oknom. — Kmečke hiše so bile kakor umite: Mežnarjeva, Bedenikova, Jurjevčeva, Mačkova, Kamnikova in pa Groškova gostilna. Tudi tam so bile sveče na oknu, a nič prazničnega ni bilo na njih. Vežna vrata so bila odprta, kakor bi mrljica odnesli.

Fronc je še enkrat premislil, da ni prav napravil. Tako se je zamislil, da bi mu bilo skoraj spodrsnilo v shojnem bregu.

Pod drevjem se je bandero ustavilo. V veje se je zapletlo. Nikakor niso mogli sneti trakov. Fronc je gledal in brž vedel, kako bi bilo treba storiti. Seveda, ko je pa dolgo let nosil bandero. Prav pred Groškovo gostilno so se tako ustavili.

Ljubljana

Koledar

Sobota, 24. malega travna: Vel. sobota; Jurij, mučenec; Fidel Sigmaring, mučenec.
Nedelja, 25. malega travna: Velika noč, vstajenje Gospodovo; Marko, evangelist.

Obvestila

Vsem kolegom, ki so diplomirali lausko jesen na oddelku VPS filozofske fakultete kr. univerze v Ljubljani. Po nalogu dekanata filozofske fakultete sporočam vsem kolegom, ki so diplomirali lausko jesen z menoj na VPS oddelku filozofske fakultete v Ljubljani, da so sedaj diplome že v tisku ter da bo stala tiskovina predvidoma za vsakogar po 20 lir. — Ta znesek naj mi blagovoli vsakdo nakazati osebnost ali po pošti najkasneje do 1. maja t. l. Diplomsko tako bo plačal vsakdo, ko bo dvignil diplomu na dekanatu. — Bratko Rudolf, Ljubljana VII. Ulica sv. Marka 22.

Interesanti za nakup Vavpotičevih slik in risb izvedo pri razstavi blagajni v Jak. paviljonu, katera dela so naprodaj. Ker je bila umetnikova zapuščina pičla, slik ni veliko; večja izbira je v risbah in akvarelnih osnutkih, ki tudi morejo, primerno uokvirjene, dobro zastopati v naših domovih pokojnikovo umetnost.

Vodstvo na Vavpotičevih retrospektivni razstavi bo v ponedeljek, 26. aprila, ob četrtna enajst.

Veliki Frančiškovi Križarji bodo na željo občinstva ponovili v nedeljo ob pol 5 in v ponedeljek ob pol 7 v frančiškanski dvorani igro iz življenja asiškega ubožca »Božji trubadur Frančišek«. Ker je bilo pri prvih predstavah vse razprodano, zato vam svetujemo, da si vstopnice preskrbite že v predprodaji pri Stigloju ali v nedeljo in ponedeljek dopoldne od 10—12 pri dnevnih blagajni.

Tenorist Miloš Brišnik, ki bo koncertiral v petek, 30. t. m., v veliki filharmonični dvorani, si je določil za svoj prvi javen koncert v našem mestu naslednji spored: I. del: 1. Mililotti: Ubogi mornar, 2. Hoffmeister: Narcisov cvet, 3. Krek: Izkušnja, 4. Lajovic: Iskal sem svojih mladih dni, 5. Škerjanc: Vizija, 6. Billi: Črček prepeva, 7. Grieg: Eros, 8. Spross: Včeraj in danes, II. del: 1. Händl: Arijia iz oratorija Mesija, 2. Mozart: Arijia Don Ottavija iz opere Don Juan, 3. Massenet: Sanje iz opere Manon, 4. Čajkovski: Arijia Lenskega iz opere Evgenij Onegin, 5. Gounod: Arijia iz opere Faust, 6. Rossini: Arijia grofa Almavive iz opere Sevilski brivec. To je izredno bogat spored, ki prinaša lep izbor samospevov iz raznih literatur in vrsto najlepših tenorskih arij, kar jih ima svetovna literatura. Tenorist Miloš Brišnik je študiral v Ljubljani in v Milanu. Pri klavirju bo pianistka Silva Hrašovčeva. Začetek koncerta bo točno ob 7 zvečer, predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

V sredo, 4. t. m., je bil pri vlaku ali v vlaku, ki vozi popoldne iz Ljubljane v Novo mesto, zgubljen zavoj blaga za obleko. Pošten najditelj se naproša, da ga vrne na naslov: Občina Ambrus ali v trgovini Roje, Stična.

Kitara je instrument, ki je posebno v zapadni Evropi izredno priljubljen in velja predvsem v Španiji in Franciji kot narodni instrument. V teh dveh deželah imamo posebno v prejšnjih stoletjih najrazličnejše umetnike, ki so z svojo virtuoznostjo obvladali ta instrument in napisali za njega izredno mnogo najrazličnejših skladb. Tudi pri nas je kitara precej znana, vendar le kot instrument za preprosto spremljevanje petja. V zadnjem času pa se je začela gojiti na kitari z vso vmo tudi koncertna igra, za kar ima največ zaslug g. Stanko Prek, ki je pravi mojster na tem instrumentu. G. Prek je priredil že par solističnih kitarskih večerov, sedaj pa je zainteresiral za komorno glasbo flautista g. Korošca in violista prof. Karla Jeraja. Skupno z njima je sestavil Trio, ki bo prvič javno nastopil na koncertu v torek, dne 27. t. m., ob 7 zvečer v mali filharmonični dvorani ter izvajal tri tria za flauto, violo in kitaro. Na koncert opozarjamo; vstopnice v Knjigarni Glasbene Matice.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Sobota, 24. aprila: Zaprtlo.
Nedelja, 25. aprila, ob 15: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ob 18.30: »Prava ljubezen«. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Ponedeljek, 26. aprila, ob 15: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ob 18.30: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Torek, 27. aprila, ob 17: Prireditve »Orchestra Garibaldinac. Izven.

Opera:

Sobota, 24. aprila: Zaprtlo.
Nedelja, 25. aprila, ob 18: »Thais«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Ponedeljek, 26. aprila, ob 18: »Zemlja smehljaj«. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.
Torek, 27. aprila, ob 18: »Carmen«. Izven. Gostovanje tenorista Josipa Gostića, člana zagr. Opere. Cene od 40 lir navzdol.

Naenkrat se je Fronc zagledal v okno: Trpinca je stal tam, usta so se mu smejala, ko je gledal bandero na vejah stare hruške.

»Falo!« je spretelo Fronca.

Saj se ne smeje banderu, njemu se smeje. Saj se mu lahko, ko ga je pa v tako sramoto pripravil!

»Falo!« je siknil Fronc, ko sta se za hip ujela z očmi. Nato je molče stopil do bandera, z večjo roko zgrabil palico in razvezal trakove, ki so se zapletli v vejah. Nato je mislil oditi. Pa mu je Balantov Cene kar na glas rekel:

»Fronc, ti primi. Saj vidiš, da nobeden ne zna.«

Kaj bi bil Fronc dal za to besedo. Kar rad je imel Ceneta. In je zgrabil palico in procesija se je premaknila. Visoko je zaviralo bandero. Sv. Jurij je pregledoval ozelenela polja, če so dovolj lepa za pot vstalega Zveličarja.

Stari Rebrovec je opazil sina in takrat je tudi zanj zadonela aleluja. — Tone.

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE UNION

želi vsem

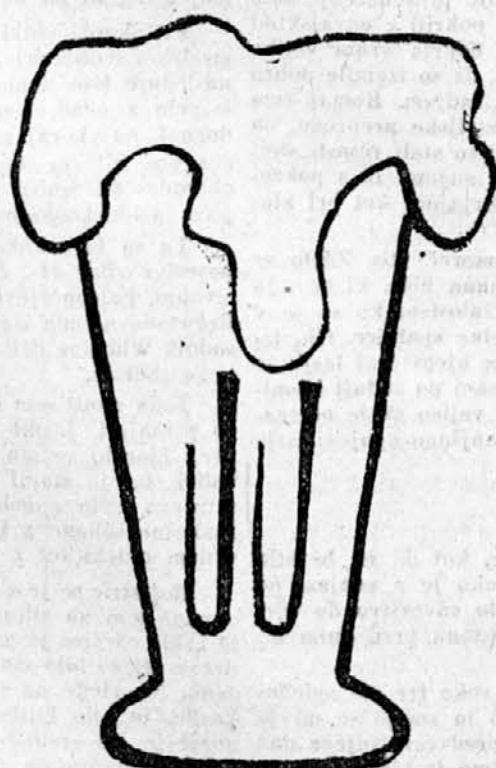
svojim cenj.

odjemalcem

vesele

velikonočne

praznike!

Nemški obrambni zid ob Atlantiku

Vsaka utrdba bi se lahko borila sama naprej, tudi če bi bila povsem odrezana od zaledja

»Nemški vojski služijo utrdbi ob atlantski obali, in sicer v obeh smereh, s kopne in morske. Ta obrambna črta nima lukenj in je že dograjena od Severnega evropskega rtiča do španske meje, čeprav jo še vedno izpopolnjujejo. Že danes pa razpolaga z vsem potrebnim strelnim orožjem.« Tako se je izrazil tujim časnikarjem v Berlinu glavni inženir in namestnik voditelja osrednjega urada nemške družbe »Fodt« dr. Frenk.

Isti dan je pri neki drugi priložnosti vojaški strokovnjak z »Wilhelmstrasse« povedal naslednje: »Otrditi se moramo misli, da je Evropa spriču utrjene črte ob Atlantiku in ustalite bojne črte na vzhodnem bojišču postala trdnjava, ob kateri Nemčija samo čaka na sovražnikove napade. Prav velike obrambne naprave ob zahodni evropski obali omogočajo nemškemu vodstvu tudi načrtne napade. Utrdbe pomenijo v neki meri dodatek k pripravljenosti Nemčije za vojaške nastope.«

Obe ti dve pomembni izjavi merita na poseben vojaški in strateški pomen utrdb, ki so jih Nemci zgradili ob zahodni evropski obali, na drugi strani po skušata dopovedati, da hočejo Nemci boj za bodočnost Evrope napadalo nadaljevati.

O utrdbah ob atlantski obali samih pa je strokovnjak dr. Frenk, ki je bil tedaj, ko so te utrdbi gradili, na odgovornem mestu, povedal tudi tole: »Vsaka posamezna obrambna postojanka predstavlja v neki meri trdnjavo zase. Neodvisna je od kakršne koli oskrbe iz zaledja ter pod močnimi betonskimi in jeklenimi ščitniki razpolaga z najraznovrstnejšimi prostori, da bi se tudi tedaj, ko bi bila postojanka po-

vsem odrezana od zaledja, lahko učinkovito branila. Pri priložnostnih napadih, ki so jih doslej uprizorili angleški in ameriški bombniki na obrambni pas ob zahodni evropski obali, se je vedno znova izkazalo, da so bombe razdeležale mesta in vasi, utrdbi pa da niso utrpeli nobene škode. Tudi če je še tako težka bomba zadela katero od teh obrambnih postojank, ni dosegla nobenega uspeha.

Vse zgradbe so tudi tako narejene, da v njih ni nobene nevarnosti pred plini, vsaj za varne pred njimi jih lahko označimo. Istočasno pa se lahko izkoristi vsa obrambna moč postojanke same. Samo po sebi razumljivo je, da vse te naprave niso narejene po istem načrtu, pač pa so prilagojene krajevnim in zemljepisnim okoliščinam. Ob strmih obalah, kjer se sovražnik na široki fronti ne bi mogel izkrcati, so na primer na prvi obrambni črti postavljeni težki topovi za streljanje na velike daljave. Ob položni obali Francije pa se vlečejo ovire proti tankom, kakor na primer nasipi in globoki jarki. Ta del obrambnega pasu praktično onemogoča vsak uspešen poskus sovražnika, da bi se njegovi oklepni oddelki izkrcali. Zgradili so ga na podlagi dosedanjih izkušenj, ki so jih nalašč v ta namen naredili.«

Utrjeni pas ob Atlantiku — je v zvezi s tem poudaril dr. Frenk — pa ni samo obrambna, temveč tudi napadalna naprava. Nemškim podmornicam, ki so napadalno orožje evropske celine v boju na Atlantiku, so te utrdbi varno zavetišče. Daleč v globino zgrajene naprave pa omogočajo tudi ofenzivno obrambo pred nasprotnikovimi padalci, ki bi se morda spustili na tla kje v notranjosti dežele.

»Dušeslovje« nog

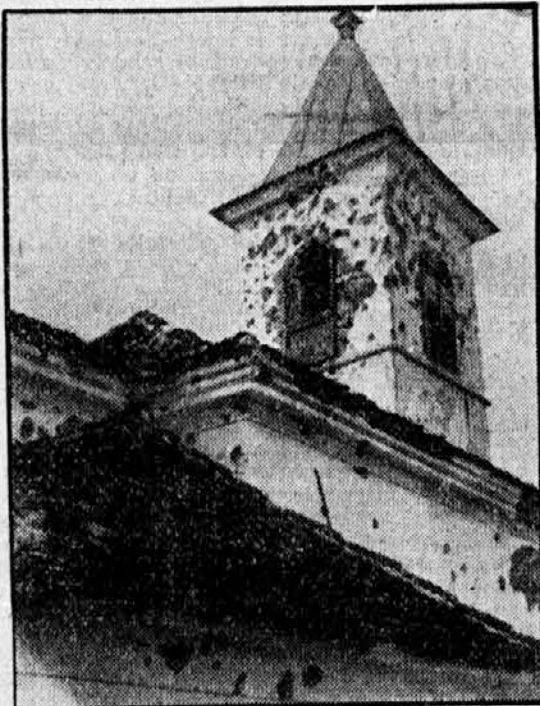
Vseučiliški profesor dr. Merewiew je po dolgoletnih opazovanjih in skušnjah prišel do prepričanja, da nobena stvar na človeku ne more bolj razodevati njegovega pravega značaja kakor noge. Postavil je na podlagi svojih številnih skušenj naslednje trditve:

Bojazljive in plašne ženske, ki jim je usojeno, da v življenju ne dosežejo nobenih večjih uspehov, imajo drobne in suhe noge ter hodijo s prsti navzven. Bojčne ženske, a takšne, ki se zavedajo, da nekaj pomenijo, imajo precej čokate in obilne noge, pri sedenju pa jih pritegnejo tesno nazaj k sebi. Ženske, ki imajo zelo majhne in precej debele noge in ki pri hoji koracajo nekako tako kakor golobje, pri sedenju pa svoje noge prekrizajo, takšne ženske so po mnenju prof. Merewiewa najbolj

dolgočasne in neumne. Usodne ženske pa, ki imajo na sebi mnogo očarlivega, imajo lepo izoblikovane suhotne noge, njihov korak pa je odločen in pravičen. Tudi njihovo vedenje je plemenito in elegantno. Ženske, ki pri hoji švedrajo oba čevlja, po mnenju omenjenega profesorja niso niti iskrene niti poštene. Ženske, ki imajo stopala spredaj široka, pete pa ozke, so brez dvoma zelo plodovite.

Kakor se vidi iz gornjega, je prof. Merewiew res nekaj ustanovitelj psihologije ženskih nog. Kakor kaže, se vedeževalkam odpira novo polje udejstvovanja. Ne bodo brale ljudem več samo z roke — na kar se zlasti ciganke dobro razumejo — pač pa bodo tudi po zunanji obliki nog oziroma stopal lahko napovedovale, kakšne lastnosti imajo ženske, ali so strahopetne, dolgočasne, neumne, za moške usodne, iskrene, poštene itd.

V znamenju OF...

Nekoč smo poznali ljudski pregovor, da gredo na veliki teden zvonovi v Rim... Danes je Osvobodilna fronta zvonovom za veliko noč poskrbela drugačna pritožila. Iz požganih zvonikov morajo bežati pod dreve ali kamor koli, kakor priča gornja slika iz Suhe krajine. Našim cerkvam pa je OF, branilka »pravega« krščanstva in omike, poskrbela okras, kakor ga vidimo na sliki cerkve v Korinju. Torej natanko po geslu, ki ga je Edvard Kocbek zapisal v znani »Novoletni poslaniti katoličanom v OF«, ko je razglasil: »Čas je, da se (razdejanje) začne pri hiši božjice. Kaj poretu na to tisti nevedni vseh vrst, ki še vedno vidijo v Kocbeku rešitelja krščanstva in so pripravljeni na kakršno koli mešetarijo z njim?

CONRAD RICHTER:

PLANJAVA

Ko sem pohajal po mestu, sem skušal hoditi vzravnan, z dvignjeno glavo, da ne bi pokazal, kako sem bil zmeden v tem mlademu mestu, kjer so ropotali po kamenitem tlaku vozovi in kočije v vse smeri. Toda nihče mi ni posvečal več pozornosti kot »burro-vo«, ki dremlje na prašni cesti Starega mesta v Salt-Forku. Ob misli na te prašne, zaspane ceste se me je lotevalo domotožje bolj kot kdaj koli poprej v življenju, razen pol ure pozneje, ko sem dospel na pašnike in zopet zavohal duh po živini. Poslušal sem Nicholasa Mastersa; ob pokašljevanju se mu je obraz tresel kot kaka rdeča hladetina. Zažugal mi je s svojim debelim prstom ter pravil, da mu stric ne bi nikoli več poslal živine, če bi mi pomagal pobegniti domov.

Toda ko sem mu povedal, da me je zaprla v to šolsko ječo tista ženska, ki jo je moj stric poročil in ki sem jo jaz sovražil iz dna duše, je gledal name kot na tovariša v nesreči. In ko sem odšel, sem imel nekaj denarja v žepu; moral sem pa svedeno obljubiti, da ne bo ta ženska nikoli zvedela, kdo mi je pomagal.

Jezdil sem na saltforkskem konju iz Deggetove izposojalnice konj.

Vso pot sem opazoval šele v močvirju zeleneči ranch. Kanadske gosi so se dvigale z bajejev ter rezale nebo kot izstreljene apaske puščice. Teleta so breala v pomladanskem soncu in konji so si z drganjem odstranjali zimske dlake. Čutil sem, kako je rasla v meni mrznja do te ženske, ki mi je hotela vse to vzeti. Hladno sem koval načrte, kako bom postopal z njo in kako malo bom z njo sploh govoril.

Jahal sem ob Nester-Drowu, da me ne bi videla prihajati. Krajšal sem pot preko klanca ter prijezdil za hišo. Ko sem

vstopil pri zadnjih vratih, me je iz kuhinje presenečeno gledal nek meni nepoznan kitajski kuhar. Na svoje presenečenje sem ugotovil, da so bili naslanjači v veliki veži pokriti z navajskimi volnenimi pregrinjali. Pogledal sem skozi odprta vrata velike delovne sobe. Z onemoglo jezo sem ugotovil, da so izginile dobro znane gore moke, kave in zaboji s suhim sadjem. Komaj sem spoznal sobo: na tleh so ležale prave bruseljske preproge, na oknih so viseli težki, temni zastori, ob steni so stali resasti stoli in zofe ter štirinogli klavir z zakrivljenimi nogami in s pokrovom, poliranim tako elegantno in v oči udarjajoče kot pri klavirju, ki smo ga imeli v šoli.

Vse to je napravilo name neverjetno moreč vtis. Zdelo se mi je, kakor da je izginila stara, meni znana hiša, ki sem jo tako ljubil. In stal sem tam osamljen in žalosten, ko se je v veži pojavila vitka postava iz velike pročelne spalnice. Oh, izgledala je malo bolj vitka, bolj blede; toda njeni črni lasje so bili celo tu v teh zapuščenih ravninah počesani po zadnji stoluški modi. Skozi čepico je imela zataknjeno vejico sveže odrtnega cvetja. Še vedno se je kretala z nezmanjšano ognjevitostjo in živahnostjo.

Tedaj me je prepoznala.

Skoraj zavpila je: »Hal!«

Njene polne, mlade roke so me objele, kot da ne bi bila videla že cele tedne nikogar. Čutil sem, kako je z vonjem po vijolicah, ki se je širil okrog nje, izginjalo sovraštvo do nje, kot je bil izginil led z Missourija v Lexingtonu pred enim ali dvema tednom.

Ze naslednji trenutek me je prišla za roko ter me ogledovala od nog do glave. Stiskajoč mojo roko in smeje se mi je pripovedovala, kako sem zrastlel; da ni do predvečernjega dne imela nobenega obiskovalca; kako krasno zimo je bila preživela na ranchu pod tem zapadnim podnebjem z modrim nebom in skoraj večnim soncem; da je moj stric še bolj odločen kot kdaj prej; ali sem videl drevesa, ki jih je bila lastnoročno zasadila

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

349.
»Ozri se name in pojdi za mano,« je govoril Pavel. »Naš Bog je Bog usmiljenja. Kristusovo usmiljenje je kakor morje, grehi in krivice tonejo v njem kakor kamenje v breznu. Tudi jaz sem Kristusova sovražil in ga preganjal. Toda prikazal se mi je in me poklical. Zdaj je tebe obiskal s kesom in s trpljenjem, da bi te poklical k sebi. Ti si ga sovražil, On pa te je ljubil. Odpusti ti ti hoče in te rešiti. Pojdi z menoj, jaz te bom povedel k Njemu. Veruj v Njega in našel boš odrešenje...«

Med temi besedami ga je pripeljal do vodometu, cigar curki so se lesketali v mesečini. Hilon je začel drhteti, zalhtel je, padel na kolena ter skril obraz v roke. Pavel je začel moliti... Čez dolgo se je s tal zaslišal strt glas: »Kristus!... Kristus!... Odpusti mi!...«

Pavel je zdaj stopil k vodometu, zajel v dlan vode ter se vrnil h klečečemu nesrečniku, rekoč:

»Hilon, krstim te v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.«

350.
Hilon je vzdignil glavo, razprostil roke in ostal negiben. Mesec je v polnem soju svetil na njegove bele lase in na negibno, kakor iz kamna izklesano obličje. Čas je tekel in že se je oglašalo petelinje petje. Zdaj se je Grk zganil in vprašal apostola: »Kaj naj še storim pred smrtjo, gospod?« »Upaj in pričaj resnico!« Hilon ga je prosil, naj ga še enkrat blagoslovijo, potem sta se ločila.

Letina v Nemčiji dobro kaže

Berlin (DNB). — V primeri z lanskim je bilo letošnje spomladansko vreme dokaj ugodnejše in je spriču tega stanje spomladanskih posevkov neprimerno boljše, kakor pa je bilo lani v tem času — tako je poudaril v nekem razgovoru s časnikarji dr. Hausmann iz nemškega ministrstva za prehrano.

Konec marca so na vsem področju nemškega rajha že posejali 83% pšenice, 62% ovsa in 57% ječmena, dočim lansko leto ob tem času še ni bilo obdelanega sploh nič polja, v marcu leta 1941 pa komaj poldrug odstotek površine, kolikor jo je bilo kdaj namenjeno za takšne posevke. Dosedanje letošnje vreme je zelo ugodno vplivalo tudi na ozimino. Izpolnila se je v veliki meri tudi želja, da se poseje čimveč krušnih žit na račun ječmena, ovsa in podobnega žita. Tudi glede sočivja je položaj letos zelo ugoden.

Ko so zadnjikrat šteli prašiče, so ugotovili, da je njihovo število naraslo za toliko, kakor je bilo v načrtu. Poskrbeli bodo tudi za to, da bodo ves prirastek prašičev primerno zredili, da bo tako na razpolago čimveč svinjske masti. Kakor stvari zdaj stoje, je treba računati, da bodo dnevni obroki hrane v Nemčiji v bodoče še večji in izdatnejši, kakor pa so bili doslej. (»Pester Lloyd«)

Mesecem so dali enostavnejša imena. Turško prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem naj se imena mesecev zamenjajo z novimi, bolj turškimi. Dosedanja imena mesecev, kakršna so bila v Turčiji v rabi, so arabskega izvora. Nova pa naj ne bi bila samo bolj turška, pač pa tudi takšna, ki si jih je lahko zapomniti. Januar se bo v Turčiji odselej imenoval »ilkaj«, kar bi se po naše reklo »prvi«, december pa »sonaj« ali »zadnji«.

za poletno senco — omalovažujoče delo, kakor je to imenoval moj stric, ki ga ne bi nikdar opravljali možje, ki jezdiijo.

Pri skoraj vsaki besedi sem opazil v njenih črnih očeh tisto mrzlično svetlikanje, ki sem ga bil videl prvi dan. Ko sem prišel naslednje leto domov malo starejši in večji, je še vedno tako švigala z očmi, čeprav je bil salon poln gostov. Kmalu sem dognal, da skoraj ni bilo dne, da ne bi bilo gostov na obedu, čez noč ali čez ves teden. Plesali so, peti, se smejali, igrali charades ali whist; skratka, bili so navdušeni za vse, razen za ječo in obiskovanje okolice.

Tu so bili, kakor se spominjam, zabavni angleški lastniki posestva »Bar 44«, častniki iz Forta Ewinga, ki so radi plesali, živahni Falconerjevi ter Netherwoodovi, katerih ime je Lutie Brewtonova rada izgovarjala, gostje iz Santa Fé in Albuquerquea, sodnik White in Brice Chamberlain na čelu upoštevanega distriktnega sodišča.

Toda motil sem se, če sem mislil, da stricu ni bilo prav, ker so prihajali. Jezdil ni nič manj trdo po svojem posestvu kot prej. Moralo se mu je zdeti, kot se je zdelo meni, neke vrste čudež, ko je stopil iz trde noči v razkošno razsvetljeno hišo; s trdega sedla v mehak stoli s prostrane, mrzle planjave v tople, razkošne sobane z Lutie Brewtonovo, ki je bila golih ramen v svileni obleki ter z gorečimi svečami okoli nje kot v katedrali.

Moj stric se je s ponosnim dostojanstvom priklanjal vsakemu, vendar sem ga slišal zelo malo govoriti. Navadno je tiho sedel in rahla rdečica je grela njegov od vetra opaljeni obraz. Njegove drzne oči so bile malo vlažne, kadar je gledal ali poslušal svojo ženo. Ne glede na to, kdo je prišel, ali kako razkošno je bilo kosilo, je bila Lutie Brewtonova neumoren, čist plamen, ki je gorel in bil središče družbe. Dvigala je prikupno svoj obraz, kadar je poslušala. Njen smeh je vodil v izbruh splošnega veselja; njeni prsti, polni prstanov, so se lahko dotikali belih klavirskih tipk in na njene temne lase je padala nežna luč z visoke marmornate in kovinske kitajske svetilke.